

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за липень 2025 року

Водогосподарськими організаціями у суббасейні річки Прип'ять протягом липня відібрано 33 проби поверхневої води (100 % до плану) для дослідження на вміст пріоритетних органічних та неорганічних забруднюючих речовин.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості за вмістом:

• **нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³)** по 15 пунктах моніторингу:

- 209,2 мкг/дм³ р. Горинь м. Нетішин (в 6,2 раза);
- 198,5 мкг/дм³ р. Горинь с. Ташки (в 5,8 раза);
- 186,8 мкг/дм³ р. Іква м. Дубно (в 5,5 раза);
- 118,0 мкг/дм³ р. Стохід с-ще Любешів (в 3,5 раза);
- 94,0 мкг/дм³ Хрінницьке вдсх. с. Боремель (в 2,8 раза);
- 57,9 мкг/дм³ р. Устя м. Рівне (в 1,7 раза);
- 56,2 мкг/дм³ р. Болдурка с. Лагодів (в 1,7 раза);
- 55,5 мкг/дм³ р. Стир м. Луцьк (в 1,6 раза);
- 52,5 мкг/дм³ р. Ствига с. Познань (в 1,5 раза);
- 47,1 мкг/дм³ р. Горинь с. Висоцьк (в 1,4 раза);
- 45,8 мкг/дм³ р. Стир с. Жидичин (в 1,3 раза);
- 38,7 мкг/дм³ р. Турія с. Бахів (в 1,1 раза);
- 38,2 мкг/дм³ р. Льва с. Береброди (в 1,1 раза);
- 34,6 мкг/дм³ р. Горинь м. Ланівці (в 1,02 раза);
- 34,5 мкг/дм³ р. Іква с. Торговиця (в 1,01 раза).

У межах допустимих значень зафіксована присутність наступних речовин:

- пестициди: тербутрин – 21 створ; хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) – 18 створів; пара-пара-ДДЕ – 9 створів та пара-пара-ДДТ – 1 створ.
- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – 33 створи; антрацен – 12 створів; бензо(а)пірен, бензо(б)флуорантен та бензо(к)флуорантен по 3 створи, бензо(г.х.і)перілен – 2 створи та індено (1,2,3-сд)пірен – 1 створ.
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 2 створи.
- важкі метали: нікель – 25 створів, хром – 11 створів, миш'як – 6 створів, кадмій – 3 створи та кобальт – 1 створ.

Порівняно з червнем зріс рівень забруднення води за вмістом нікелю (у червні було зафіксовано перевищення ЕН_Я_{max} по 7 створах).

У пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод.

Значення більшості показників знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного і рибогосподарського водокористування, за винятком марганцю та заліза загального. В річках Стир, Уборть та Случ (м. Звягель) фіксується органічне забруднення за показником БСК₅. Водночас у річках Льва, Стир, Уборть та Ствига виявлено підвищений вміст амоній-іонів.

Порівняно з червнем у питних водозаборах суббасейну фіксується зниження заліза загального (окрім р. Случ м. Звягель), а в річках Случ (м. Звягель) та Уж ріст марганцю. В транскордонних водотоках на річках Горинь, Стир та Уборть визначається ріс вмісту заліза загального та амоній-іонів.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 30,58 мгО/дм³ р. Уж, м. Коростень

максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 62,44 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- 56,30 мгО/дм³ р. Хомора, м. Полонне.

● БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 1,21 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький

максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 3,28 мгО₂/дм³ р. Случ, м. Звягель

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній іони (норма – 1,28 мг/дм³): в межах від 0,29 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,58 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм³): в межах від 0,030 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 0,220 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель та р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- нітрат-іони (норма – 45 мг/дм³): в межах від 1,80 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до 4,37 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм³): в межах від 0,032 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,058 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 245 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 384 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

● залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:

- 0,744 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- 0,420 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- 0,280 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- 0,180 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.

● марганець (норма - 0,01 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:

- 0,156 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- 0,096 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

● БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 1,61 мгО₂/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці

максимальне значення - зафіксовано **перевищення**:

- 3,52 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- 3,05 мгО₂/дм³ р. Стир, с. Зарічне.

● ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення: 18,40 мгО/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці

максимальне значення: 35,28 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

● амоній іони (норма – 0,5 мг/дм³): в межах від 0,270 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці до зафіксовано **перевищення**:

- 2,636 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
- 0,907 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- 0,889 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
- 0,740 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

● фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм³): в межах від 0,030 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне до 0,117 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;

● нітрат-іони (норма – 40 мг/дм³): в межах від 0,660 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань до 5,700 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;

- нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм³): в межах від 0,014 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне до 0,057 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 169 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 318 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано **перевищення:**
 - 2,090 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 0,571 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
 - 0,520 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
 - 0,446 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
 - 0,446 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
 - 0,293 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) – зафіксовано перевищення
 - 0,210 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 0,69-11,36 мгО₂/дм³. Порушення кисневого режиму фіксувалось у питних водозаборах м. Хмельницький, р. Случ (0,69 мгО₂/дм) та м. Полонне, р. Хомора (3,5 мгО₂/дм³).

З результатами вимірювань якості поверхневих вод більш детально можна ознайомитись на офіційному інтернет-ресурсі «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» <http://monitoring.davr.gov.ua/>.

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну середнього Дніпра у межах Житомирської області за липень 2025 року

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша (Іршанське та Малинське водосховища), Возня, Ів'янка, Гуйва, Мика та Роставиця 9 проб (100% плану) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Лабораторією виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, важких металів.

За результатами аналізів перевищень Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{мах}) не зафіксовано. Разом з тим, у межах допустимих значень нормативів екологічної якості виявлена присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – 9 створів, антрацен – 1 створ (Роставиця);
- пестициди: тербутрин – 4 створи (Тетерів, Ірша Малинське в-ще, Возня та Мика) і хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) - 3 створи (Ірша Малинське в-ще, Возня та Мика);
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 1 створ (Гнилоп'ять);
- метали: нікель - 6 створів (Тетерів, Ів'янка, Ірша Малинське вдсх., Возня, Гуйва та Мика) та хром загальний - 7 створів (Гнилоп'ять, Ів'янка, Ірша Малинське та Іршанське вдсх., Возня, Роставиця та Мика).

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 28,22 мгО/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова
максимальне значення: 34,43 мгО/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,88 мгО₂/дм³ - р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова
максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 3,44 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир
- 3,28 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
- 3,12 мгО₂/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин

Біогенне забруднення

- амоній - іони (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,18 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова до 0,35 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 1,24 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 1,71 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,010 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,024 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,035 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова до 0,091 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська та р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 289 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 446 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Небезпечні речовини:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
- 0,672 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,576 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,360 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;

- 0,300 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- 0,228 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

● марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):

- 0,098 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- 0,096 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,084 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- 0,078 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,068 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 10,08-12,08 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.